

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вреш ми очи і душу ми вреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під
ч. 1. пл. Домбровского (Хорун-
щини). Експедиція місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—

Реклямації неопечатані є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Полагоду міністерского пересиленя відпочив цісар, як ми вже звіщали, до свого повороту до Відня. Вернувши до своєї столиці, вважає цісар сю справу першою задачею своєю, а буде се справді не легка задача. Єї рішенє не буде також зависиме між іншими і від того, чи в Празі буде спокій. А тим часом і минувша неділя переймала тривогою міродатні круги правительственні і чеські. Чехи побоювали ся, що Bismel німецьких буршів готов дати знов привід до уличних галабурд і тому дневникарство і всі корпорації домагали ся рішучо заборони єго, а навіть чеські послы звертали ся з таким домаганєм до міністра-президента і міністра внутр. справ. Правительство не вводило сему домаганю, бо не хоче знов роздратовувати сею заборонаю Німців, котрі думають заявити силу своєю народу і єго рівноправність в чеській столиці вештанєм прибраних в дивоглядні костюми німецьких буршів! Правительство видало лише строгу заборону, щоби поліція залерла П е р е к о п и (головну улицю середмістя) і не допускала до нагромадження людей по улицях і площах середмістя. В тій цілі спроваджено ще до Праги дві компанії піхоти. Але й Німці не дармують, а як запевняють чеські дневники, в Bismel-ю мали взяти участь крім німецьких буршів також німецькі послы, котрі мали зіхати ся на нараду, а крім того бурші з Німеччини, хоч сему заперечують з німецького боку.

Цісар приймав в Будапешті перед виїздом депутацію самостійного народного сторонництва сербского під проводом Димитрієвича, котра складала подяку за злуку Босни й Герцоговини і наданє констит. устрою. На промову провідника депутації відповів цісар, що всі ісповіданя будуть зарівно заживати свободи і дбалости о добробит. Відтак розмовляв монарх з усіма членами депутації, випитуючи ся подрібно о їх краєві і приватні відносини.

Заграниця.

Межнародний овид вельми захмарив ся наслідком розкритої в Daily Telegraph розмови цісаря Вільгельма з одним давнійшим дипломатом англійским. Цісар нарікав на невдячність Англії, котрій він зробив велику прислугу своєю неутральністю підчас бурської війни, хоч Франція й Росія наклонювали єго наперти на Англію і тим способом її згнобити. Він виробив також план походу на Бурів для королевої Вікторії, котрим так знаменито покористував ся лорд Робертс. Дневник Figaro завначує, що незручний приятель, що виявив сю розмову цісаря, зробив недобру прислугу німецькій дипломатії. Цісар крім того

вельми некорисно висловив ся про захланність Англичан і окруженє короля Едварда.

Англійске, французске і російске дневникарство оцінює оповіщенє сеї розмови яко маневр цісаря, коли тимчасом в Німеччині накидають ся всі на канцлера і заповідають в парламенті інтерпеліцію про «цісарску політику». Се оповіщенє ще більше поглиблює пропасть, яка витворила ся між Англією а Німеччиною.

Оно передовсім вельми немиле кн. Більову, котрий нічого не знав про намір оповіщеня, колиб був се наперед прочитав, не згодив би ся на се оповіщенє, а тепер приймаючи за се одвічальність на себе, просить кн. Більово відставку. Цісар не прийняв просьби о відставку. Всеж се замітно, що таке далекосягле оповіщенє могло відбутися без відома канцлера, котре поставило Францію і Росію в такім немилім положеню, а також в Англії викликало велике роздратованє. Але й в Німеччині, де населенє було так одушевлене для Бурів, не дуже припадає до вподоби се оповіщенє, яке виявляє, що цісар Вільгельм не хотів утворити предкладаної Росією і Францією европ. коаліції, щоби упокорити Англію а визволити Бурів.

Вигляди на европ. конференцію якось не поправляють ся, хоч бар. Еренталь заявив певну прихильність що до змагань Англії в тім напрямі. Тепер якось і Росія охолонула з первісного одушевленя для конференції, бо Англія не хоче згодити ся, щоби справу Дарданелів вставити в програму. Програма має бути небавом предложена Австрії, але нема найменшого сумніву, що Австрія не згодить ся ніяким способом, щоби там уміщувано який небудь натяк про відшкодованє Сербії і Чорногори

Тимчасом з Петербурга звіщають, що Ізвольскій заявив австр. амбасадорови гр. Берхтольдови, що Росія буде домагати ся від Австрії відшкодованя для Сербії і Чорногори, до чого Австрія наслідком так значного розширення своїх границь обовязана! Чи ж не виглядає се на пряме заохочуванє Сербії і Чорногори до війни проти Австрії? — З другого знов боку запевняють, що Росія намагає на мирну полагоду справи, бо боїть ся, що на случай війни, в котрій Росія булаб інтересована, не булоб можливо нової міліярдової позички зятягнути у Франції, бо французкі капіталісти не малиб відваги давати Росії своїх капіталів.

Сербский королевич приймав президента думи Хомякова і деяких послів, а був також ще в друге на послуханю у царя.

Промова г-ра К. Левицкого

виголошена в бюджетовій дебаті галицького сойму
дня 26. жовтня 1908.

(Дальше).

Знижкою фонду пропінацийного хочемо покрити недобори краєві до року 1909 у висоті 24 мільонів корон, а відтак підвижкою державного податку від горівки та шинкарскими оплатами по вигасненю права пропіначії, хочемо дальше ратувати наші фінанси краєві ітд.

Хочемо іти за прикладом Франції, Росії і Англії, де є податок від горівки виспий як у нас, де податок той є 2 або й три рази більший як у нас. Але не зважаємо на се, що ся пропіначія, то до послідних часів майже одинокий промисл краєвий. Не зважаємо на те, що наш промисл, який тільки останними роками почав розвивати ся, ледви тримає ся і не знаємо, чи той промисл той податок витримає. Не зважаємо також і на се, що той податок платять не люди, що ходять з податковою книжочкою до „штайрамту“, але люди, котрі платять лише посередні податки. Забуваємо і на той момент, що переважна часть податників, котрі мають ратувати край перед недобором, то податники, про котрих кажете, що вони нічого не мають і нічого не платять, то податники, котрі тут, в сій високій палаті не мають аві права аві голосу ніякого.

Колиж від тих податників, без політичного голосу, жадасмо ратунку для краю, коли пукаємо до їх кишені, то й вони до нас пукають і кажуть: Панове! Щоб ми мали також права, коли наші бідні робітничі кишені мають принести санацию краєвих фінансів!

Того не можна забувати, що як з одної сторони жадасмо від податника гроший, то з другої не можемо єму відмовляти належних прав. А так подобав ся той горівчаний інтерес п. генеральному справоздавцеві бюджетової комісії, що він пішов ще дальше та роззвинув той алкогольічний цикль чи анти-алькоголічний, не знаю, як єго властиво назвати, бо сказав, що се замало, та що треба ще оподаткувати заграничні лікери, вина і т. д. І він запропонував нам доповнити той алкогольічний цикль податками люксовими. Чи се доведе до ціли, можна сумнівати ся з огляду на прикрі відносини фінансові в краю, бо значний дохід може бути лише з того доходу, що йде на масл, а не на поодинокі особи. Той люксовий податок знайде собі очевидно також refugium: буде ся пити лікери не заграничні, але краєві; також і вина буде ся брати не з заграниці і той сподіваний дохід імовірно не допише.

Алеж п. справоздавець комісії не повинен забувати на приклад, який маємо в Італії і Франції під зглядом люксових податків, та повинен тямити, що на них не можна числити як на позицію

постійних податків, бо в тих краях рахунків зовсім змінив ся і люксовий податок не дописав!

Також наш парламент взяв в свої руки справу люксових податків та підготував податок від автомобілів, бо здавало ся, що той податок принесе значний дохід. Але показало ся, що він не принесе навіть 1,000.000 К на рік, з чого половина йде на державу, а половина для країв на облекшенє коштів удержання доріг. Люксовий податок є потрібний, але там, де іде о радикальне виліченє фінансів, де іде о великі квоти, там пробне заведенє люксового податку не може довести до цілі!

А тим менше може нас одушевляти дальший план справоздавця бюджетової комісії, що краї можуть мати поміч тою дорогою, аби творили і інвестували нові заробкові підприємства в краю. Ся дорога ще далека і ще менше певна. Бо инакше представляє ся kwestія та, що покликє ся п. справоздавець, в Прусах, де є великі ліси, копальні і домени, а що иншого у нас, де в такі інвестиції треба вкладати великі грошеві суми.

Загалом можуть бути двякого рода заробкові підприємства: або загальноконечні, які закладає ся в інтересі і на пожиток загальний і тоді повинно ся се діяти дешевим накладом і дешевими оплатами, бо в таких справах на заробок числити не можна, або є підприємства промислові зглядно конечні, котрі мають конкурувати з ініціативою осіб приватних. Чи у нас, де промисл ставляє доперва перші слабі кроки, де він вимагає ще великої опіки краю, така конкуренція була би вказана, не знаю, так як не знаю, чи була би се річ пожадана виступати з великими краввими інвестиціями, громадити підприємства в мертвих руках проти ініціативи приватної. Се kwestія дуже непевна і дуже сумнівна в своїх успіхах.

Послідний передбесідник і. Ценьский підніс з иншого боку kwestію арендованя державних домен. Kвестія рівнож незвичайно важна, однак тої kwestії без порозуміння не подагодимо і вона мусить бути докладно розпізнана і розважена, щоби дійшла до порішення. Бо тут є дві справи, є справа власности і справа арендованя тих маєтностей. Коли станемо на становищи арендованя домен, то входить тут в гру справа чиншу аренды, і не знаю, чи се оплатить ся, як край возьме в свої руки домени.

Тому не находимо в тих еунунціях певного гороскопу на будучність і мусимо вернути до справи підвишеня податку від горівки, аби взагалі розважити її, чи она з огляду на інтереси нашого краю є корисна чи менше корисна.

Я не хочу розвивати kwestії чи кориснійше піднести, чи зменшати, або знести податки консумційні, а підвишити податки безпосередні, зглядно податок особисто-доходовий, бо се kwestія дуже широка і булаб тут може не конче на місци, але хочу тут kwestію актуальну розважити виключно лише з того огляду, чи для краю є корисне таке підвишенє податків від горівки, яке пропонує міністер скарбу?

Знаєте, панове, що тепер від 1 hl. спиритусу податок державний виносить 90 К, підвишенє єго має виносити 50 К, отже разом від гектолітра буде податок виносити 140 К. Предложено каже, що з тої підвишки має краям припасти 30 К, а державі 20 К. Прошу розважити, що поділ має наступити після консумції, а Галичина консумує найбільше, бо більше як 1 трета часть горівки, то з тої сподіваної квоти 50 мільонів підвишки заплатимо більше, як 16 мільонів корон. З того відступимо державі 50 процент,

або 40 процент, т. зн. около 7 мільонів, а нам прийде 9 мільонів, т. зн. що Галичина, край майже найбіднійший, дасть найбільше. Чи се справедливе, щоби край бідний, котрий потребує помочи на всіх областях, львину часть давав, а краї заможнійші давали значно менше? Коли будемо справу брати з сеї точки, то прийдемо до переконаня, що той ключ і той спосіб є некорисний для Галичини, що она два рази більше дасть, як возьме. І тому таке трактованє справи цілком не піднесе нас, бо хотяй хвилево прийде до санації кравового бюджету, то з другої сторони нищить ся бюджет народу.

(Дальше буде).

3 поговорок старого педагога.

В краківскім місячнику «Przegląd powszechny» поміщений з таким наголовком артикул, в котрім в досадний спосіб змалював п. Чеслав Пеньонжек події живцем схоплені з теперішнього життя нашого, що все не віщує нічо доброго для будучности.

Ось наводимо ту II уступ з того вельми цінного артикулу:

Убійчою пошестю в шкільництві є розполітизованє молодежи і виростаюча серед неї пайдократія. В школах руских виросло все до розмірів незвичайних, в польських на щастє має все закраску лагідну. (Ту розминув ся автор з правдою, вжежбо годі назвати чимто лагідним безчещенє церков руских, або напад на монастир Василянск і на семінарію гр.-кат., де безцеремонно серед ночі торочено вікна каменями, а також демонстрації всепольскої молодежи переходять граници). Політика втискає ся до школи і обгортає учеників з долу, з боку і з гори. Бачить школярик недоростків, що машерують рядами з червоним прапором, тому здає ся єму, що се була би кривда для него, наколи би і він „не брав участі“ в політиці, коли недоростки з крамниць і варстатів політикують. Лиш вітер з тої сторони не так сильно дує до голови школяра, то ще не нанесе шкоди. Замість того „освідомленє“ ділає багато злого. Розбурхані філії агітації ударяють в слухачів всеучилищ і політехніки, а звідти розпливають ся по школах середних і там творять ся пристани для агітаційних подвигів. Дітвак наломить ся до читаня більших і поменших писань, брошур і брошурок, якими єго наділяють „освідомителі“, і хотяй з всего майже нічо не розуміє, присвоює собі оклепані поклики агітаційні, пристрастні і нерозумні оклики, шумні фразеси, і став уже з него політик, реформатор суспільности. Ужеж тепер шкільні устава стали для него варварским тиранством, наука обскурантизмом, релігія пустою видумкою, учителі ширителами сервілізму. В часі, коли професор викладає науку, усміхає ся іронічно безвусий політик, єму там байдуже, що він говорить, се „пуста балаканина, що бельфер плете“, „старосвітська метода оглулюваня“ а вжеж і школа тільки malum necessarium, через котре перепхати ся треба, щоби придбати собі свідокство матуричне.

Скільки гордості, зарозумілості, морального занепаду серед такої молодежи „освідомленої“. Все то змарнує ся і в школі і в житю. Був час, що партия соціалістична приступом здобула школи середні, установляючи для них, „освідомителів“. Се чому? Ото тому, що „як тільки молодеж колись обійме становище горожанське, то буде брати участь в житю політичним, то вжеж най завчасу надомить ся до него, завчасу повинна „освідомити ся“.

Нічого справедливого над то, щоби молодеж „освідомила ся“, лише так, як проста льогіка указує. Най молоде освідомляє ся, що є молодую, глупою, недосвідченою; що повинна учити ся, трудити ся, образовати ся, щоби колись як буде мала і розум і образованє, могла займатися справами суспільними. Лише „освідомителі“ позабули за просту льогіку і троїли дітваків найглубшими софізмами, відводили від любови Бога і вітчизни, отрясали з молодой душі надземські ідеали, пугали благородні змаганя, а напували серце гнилою пристрастної ненависти до всего, що є і що було на батьківській землі.

(Конець буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки

— Календар. В середу: руско-кат.: Глікері; римо-кат.: Кароля Бором. — В четвер: руско-кат.: † Якова брата Гос.; римо-кат.: Захарі і Єлиз.

— Перенесене мощів бл. п. Володимира Шашкевича. Головний виділ товариства „Просвіти“ сповнив обовязок, що тяжив на львівській громаді народовців від двайцяти майже літ, від хвилі, коли мощі пок. Маркіяна перевезено до Львова до родинної гробниці. Відкопано гріб Володимира і найдено в землі останки Покійного з добре захованою чашкою, вусами і волосєм та мало знищеною одежою, хоть деревяна домовина розсыпала ся на дрібні кусники. Переложено мощі в невелику, білу металеву домовину і відправлено над нею панахиду, до якої станули о. крил. Чапельский, о. сов. Яримович, о. сов. Стефанович, о. Єзвський з Гумніск і о. Гавришак. При панахиді співав хор учеників акад. гімназії під проводом п. Данила Вахнявина. Питомці духовної семінарії переняли від похоронної служби на свої плечі домовину, а їх прегарний хор під диригентурою п.т. Савчина відспівав марш Бетовена, міняючись з хором учеників, який співав рівнож похоронні пісні. При гробниці Маркіяна відправлено вдруге панахиду і при звуках пісні „Вічная память“ замкнено гробову плиту. Спочив син біля великого Батька, що галицькій землі віщував весну, що будив приспану Русь до життя. Гей, гей! Колиб таке перенесене мощів свого поета справляли Поляки — тисячі молодеж станули би біля домовини, проголошено би палкі промови, устроєно би народне святю! А у нас? Колиб не хор питомців, який одинокий враз з своїм ректором в часі зелених свят поминає панахидами наших великих Покійників і який радо спішить там, де кождий Русин явити ся повинен, колиб не хор учеників акад. гімназії, то перенесене мощів Володимира випало би дуже сумно. Крім кількох пань а з посеред старших Русинів радника Барвінського, радн. Реваковича, радн. двору Кузьми, радн. Ріпецького, д-ра Лучаківського, д-ра Студинського, д-ра Вол. Бачинського, голови „Просвіти“ проф. П. Огоновського, о. віцекратора Паньківського, п. Хойнацького (ми вичислили, мабуть, всіх), крім десятка студентів університета... на перенесене мощів бл. п. Володимира не прйбув майже ніхто. Тут годі вимовляти ся будним днем. Обовязком нашої суспільности було явити ся як найчисленнійше. Але ми лише в словах уміємо шанувати наших заслужених людей. Де прийде до діла, там нас нема! Треба було аж покликати нашої редакції і о. д-ра Гробельського, щоби перенесене відбуло ся! Чому не явились послі, батьки народа? Де були відпоручники товариств? Чому дирекції наших гімназій і наукових закладів не подбали о те, щоби молодеж могла явити ся на кладовищи? Де була наша академічна мо-

лодіж? Чи заспала се сьвято? Коби ми хотіли не заспали нашої будуччини....

— **Цісар жертвував з власних фондів 200 К** запомоги на церкву в Гуснім вижнім, турчаньского повіта.

— **3 гал. сойму.** Вчора закінчено бюджетову дискусію і ухвалено в третім читанні ловецький закон.

— **Красіві субвенції.** В рубриці „добродійність“ ухвалені гал. соймом є між иншими отсі позиції на рускі ціли: для даківських товариств трех диецезій по 200 К, СС. Службеницям в Кристинополі 1.000 К, для уніятеких сьвященників з Холмщини 2.000 К, а рускі захоронки дістануть запомоги з ричалтової квоти 10.000 К призначеної для захоронок.

— **Страйки на львівсьім університеті.** Страйк медиків IV і V року ще не скінчив ся, бо не полагоджено справи розпирена викладової салі. Вкладки професора філософії д-ра Твардовського будуть відбувати ся в салі польского тов-а педаг. при ул. Зіморовича, де будуть могли помістити ся всі слухачі.

— **Вшехпольський проєкт** виборчої реформи соймової виїс вчера в соймі пос. Баталія Проєкт сей підносить число вірпілєстів з 12 на 21. В західній Галичині мало би бути 55 виборчих округів чисто польських, а у східній 50 округів польських а 31(?) руских. Всі округи є 1-мандатові; 2-мандатові булиб для Перемишля, Станиславова (з суд. повітом), Коломиї (з селами), Тернополя (із деякими селами); Львів вибирав би 9, а Краків 7 послів в окремих округах. Вибори мали би бути загальні, тайні і безпосередні.

— **Нові шляхи електричного трамваю** у Львові отворено в суботу: від ул. Зиблікевича через Зелену до ул. Личаківської і від костела св. Анни до янівської рогацьки. На ул. Зеленої їздить нормально по п'ять возів. Шлях сей веде через ул. Зелену, Шевченка, Кохановського, св. Петра до церкви св. Петра і Павла. Є на ній дві секції, однак вози їдуть прямо від Гетманських валів через ул. Зелену до Личакова, означені є буквами „Н. Л.“ і переходять три секції. Перша секція кінчить ся на перехрестю ул. Зеленої і Зиблікевича, друга на ул. Кохановського коло ул. Шевченка, а трета кінчить ся коло церкви св. Петра і Павла. Рух на тих лініях є поки що малий, бо люди з тих сторін міста привикли ходити пішка.

— **Арештоване опришка.** Оноді попав в руки львівської поліції 25-літній заволока з Угорщини, який назвав ся спершу Дрекслером, а потім припертий до муру подав, що називає ся Володислав Ціхалевський і є родом з рос. Польщі. Гроші, найдені при нім, мав після его візнань, в части виграти в карти, а в части дістати від якоїсь пані. Спершу підозрівано его о участь в нападі на комерційний банк в Будапешті. Потім виявило ся, що тамтих злочинців вже спіймано. Однак Ціхалевський не є чистий. Поліція з Земуня зажадала его фотографії, бо підозріває его о напад і грабіж 25.000 К з контори Вайса в Земуні.

— **В розгарі воєнних приготувань.** Die Zeit доносить, що іспити на майорів при генеральнім штабі відкликано ненадійно на необмежений речинець, бо тепер нема на то часу а присутність офіцерів генерального штабу в своїх гарнізонах є необхідно потрібна.

— **Нове умундування армії.** Цісар затвердив проєкт нових шільних уніформів для піших відділів армії, а оновішній „Вістник військових розпоряджень“ оголошує такі постанови: Піхота і савітарні відділи дістануть шільні мундури синьо-попелястої краски давного крою (викладані ковніри) з тою ріжницею, що блюзи будуть мати кишені на грудех зі збирками, як при ручній гармонії, для лекшого переходування карт, плянів і нотаток. Для піхоти, стрільців, піонірів, телеграфічно-зеліничого полку і провіантових відділів заведено плащі синьо-попелястої краски. Дотеперішні уніформові ремені чорної краски будуть заступлені ремнями природної краски шкіри, значить бруватної. Рукавички будуть ношені до служби і підчас вправ попелястої краски замість дотеперішних білих. Ся постанова від-

носить ся як до офіцерів, так підофіцерів і однорічних добровільців. Також вояки без шаржі дістануть в зимі попелясті вовняні рукавички. Для кінних офіцерів штабових і піших відділів заведено бруватні шкіряні камаші, котрі мають бути ношені підчас служби на кони, крім паради. Щоби темні части офіцерських мундурів не відбивали занадто від терену і від ясних мундурів відділів, заведено для офіцерів всіх піших відділів шільні шапки синьо-попелястої краски, зближені формою до шапок вояків, а крім того офіцери стрільців і технічних відділів дістануть штани тої самої краски, що вояки, з зеленими випусками. Краска вилогів поодиноких полків лишає ся незміненна, а лиш ті полки, котрих вилоги зближені до краски мундурів (попелясті) дістануть на заднім березі вилогів темно бруватну випустку. Яко новину заведено шкіряний пояс для офіцерів піших відділів, котрий має бути ношений в службі і підчас вправ під лентою (Feldbinde), евентуально зверху плаща. Той пояс має служити до прикріплення револьвера, льорнетки і торби на мапи. Замість дотеперішної твердої краватки на шия дістають шільні відділи армії синьо-попелясті вовняні шаліки, котрі прилягають більше до тіла і вигідніше їх носити. Всі ті постанови відносять ся лише до шільних мундурів, підчас коли парадні мундури лишаєть ся незмінені. Для вояків нові мундури мають бути заведені в міру, як дотеперішні зужують ся. Офіцери можуть вже тепер носити нові мундури, а обовязані справити собі їх з хвилею, коли вояки їх відділів дістануть нові мундури. Та сама постанова відносить ся до резервових офіцерів. Однак ті, що в будучині будуть іменовані резервовими офіцерами, обовязані вже справити собі нові мундури.

— **Курси пожарництва** перевів в останних часах львівський „Сокіл“ через своїх інструкторів: в Чижикові (пов. Львів), в Шумлянках (пов. Підгайці), в Мельничі (пов. Жидачів), в Трускавці (пов. Дрогобич), в Вербилівцях (пов. Рогатин), в Красові (пов. Львів), в Коретовичах (пов. Рогатин), в Задвірю (пов. Перемишляни), в Порічу (пов. Городок) і в Містках (пов. Львів). На ті курси їздили зі Львова яко інструктори ин. А. Будзиновський, Горук, Кравець, Шехович і ин. Кошти подорожи на всі ті курси (з виїмком Чижикова) покрило тов-о „Дністер“.

— **Ювілей письменника.** В Копенгазі відбув ся оноді сьвяточний обхід ювілею в честь 25-літних роковин письменничої діяльності Петра Ханзена. В торжестві взяв участь весь артистичний і письменничий сьвіт скандинавський, заступлений найвизначнішими представителями. Прибули до Копенгаги: Брандес, Понтоніддан, Енсен, Густав Від, Свен Лянге і инші. Тоаст в честь ювілята висказав Овен Роде. Ханзен є автором многих повістей, з яких багато перело жено на всі сьвітові мови. Жінка Ханзена, Бетти Ханзен, є одною з найвизначніших данських авторок. В останних літах Ханзен станув на чолі найбільшого в Данії видавничого заведеня Гельдагля, зднуючи собі тим чином великий мир в письменничім сьвіті Скандинавців.

— **Загадочні шупасники.** Перед кількома тижнями задержано в Денисові двох якихсь комінарів, котрі крутили ся по селах, заглядали до дворів і своїм поведєнем та браком фахового знаня звертали на себе увагу. Їх відставлено до суду в Тернополі, котрий одного з них, що назвав себе Ришардом Лютром і має бути з Прус, засудив за волокитство на чотири тижні а другого, Михайла Туркевича, котрий каже, що приналежний до Тарнова, на два тижні арешту. Тепер мають бути они оба відшупасовані до своїх місць приналежности і поки що позістають в міських арештах, бо поліція робить дождження, чи они дійсно приналежать до тих громад, до котрих признають ся. Оба шупасники викликають підозрінє що до своїх осіб. Туркевич говорить кількома мовами, бував в ріжних містах Європи і Азії, але не хоче нічого сказати о своїй бурливій минувшости. Товариш его, Лютер, говорить лиш по німецьки і удає боже-

вільного. Оба однак не хотять сказати, що їх занесло аж на галицьке Поділля.

— **Поправка похибки.** В першій новинці у вчерашнім числі має бути: „Ювілей 50-літнього сьвященства Сьв. Отця“ а не „60-літнього“.

Оповідісти.

— **Останній репертуар руского театру в Станиславові.** (Саля тов. ім. Монюшка. Початок о год. 7½ вечером).

В середу дня 4. листопада „Романтичні“ комедия в 3 діях Ростанда.

В суботу дня 7. с. м. „Фавст“ оперета в 5 діях а 6 відслонах К. Гунода. Гостинний виступ п. н. Ф. Лопатинської, співачки львівської опери.

В неділю дня 8. с. м. „Арсен Яворенко“ (На громадській роботі), народна драма в 5 діях зі співаки Б. Грінченка.

Ві второк дня 10. пидолиста с. р. Останне представленє „20 днів тюрми“ найновіша фарса в 3 діях Вебера. Фарса ся грана з великим поводженєм на столичних сценах.

— **3 нотарияту.** Міністер судівництва перевіс нотарів: Арт. Пендрацкого в Турки до Сянока, Мих. Даниловича з Бирчі до Турки і Евг. Карвиньского з Старої соли до Рудок.

— **Кваліфікаційні іспити** на учителів гімнастик в школах середних і семінариях учительських відбудуть ся у Львові дня 17. пидолиста с. р. Кандидати, що зголошують ся до того іспиту, мають внести до комісії іспитової поданє на письмі, в котрім треба предложити: 1) опис житя і образования; — 2) виказати укінченє школи середної або семінарї учительської; — 3) подати мову, в котрій наміряють уділяти науку. Поданя зі зголошенєм до іспиту приймає до 15. листопада с. р. предсідатель комісії іспитової у Львові, проф. др. Генрих Кадий, ул. Зелена ч. 15.

— **Іменованя на залізницях.** В окрузі львівської дирекції поручено комісареві будівництва Ст. Туринови в Стрию тимчасове заступство начальника тамошної I секції консервації. Крім того комісар машин Роман Ганічак перенесений з I секції консерв. у Львові до I секції консервації в Перемишлі, де єму поручено тимчас. заступство начальника.

— **3 залізниць.** Скороченє речинця заладованя, вглядно виладованя посилок на всіх шляхах ц. к. австр. залізниць держ. і на шляхах залізниць приватних позістаючих в заряді державнім. По мысли постанов § 69. точка 7. регуляміну руху для залізниць в краях репрезентованих в раді державній і на підставі розпоряженя ц. к. Міністерства залізниць з дня 16. жовтня 1908 ч. 50991/16а скорочує ся означений тарифою речинєць заладованя і виладованя посилок на 6 годин денних на шляхах ц. к. австр. залізниць державних і на шляхах залізниць приватних позістаючих в заряді державнім почавши від 20. жовтня 1908 аж до відкликаня. Постанови сї дотичать також торів промислових.

Посмертні і оповідісти.

— **Володимир Соболев,** ученик гімназії, упокоїв ся по довгих і тяжких терпінях, в домі родичів в Болехові в 15. році житя. В. є. п.!

— **Томас Томків,** почтовий урядник в Бірках вел. коло Тернополя, упокоїв ся дня 27. жовтня. В. є. п.!

Наука, штука і література.

— **Сьвітова бібліотекна.** Яко друге число сего видавництва, заложеного в Чернівцях, виїшли драматичні твори *Антоня Чехова*: 1) Медвідь, штука в 1 дії, перекл. Б. Чайківського 2) Ось відчини, штука в 1 дії, перекл. Фр. Коковського. 3) Кальхас (Лебедина пісня), драматичний нарис в 1 дії, перекл. Яр. Весоловського. Книжочка має 46 стор. 16-ки і коштує з почт. пересилкою 35 сот.

— **Українське бжільництво,** ілюстрована часопись поступового бжільництва, перенесло ся з Петербурга до Києва (адреса: ул. Безаківська

8, „Українська Книгарня“). Отсе вийшло вже нове (5. і 6.) число в Києві і своїм різнородним і поучаючим змістом з ниви бжільництва може зайняти не лише заводового пасічника. Між статями находимо отсі: Кілько заплоджених маток в одному пні? — Дружні уваги. — До перевозки пасік. — Про користь парування різних порід бжіл. — Про пасічництво в кременецькім повіті. — Вкінці є окремі відділи: Хроніка, усячина і запитаня та відповіді. „Укр. бжільництво“ виходить раз в місяць і коштує річно 1 карбов. 50 коп.

— **Економіст**, місячник економічно-господарский в 10. ч. з дня 31. жовтня 1908 містить отсі статі: Идеали кооперації. — Межі капіталізму в сільському господарстві. — Нагромаджене капіталу в наших торговельних спілках. — Кооперативні конгреси в Європі. — Внесенє п. Т. Войнаровского і тов. в справі відновлення селянської посілости. — Обіжник Краєвого Союзу Ревізийного у Львові. — Новинки. — Нові стоваришеня. — Нові книжки. — Передплата річно 5 К. Адреса: Львів, Рикок 10, II пов.

Кость Курилло.

Письмо з дороги.

(Дальше).

Заграла трубка пісню до вставаня, бо се тут такий обичай, що усьому дасть ся знак трубою. Висипують ся гарно одягнені паві, мов би на балі або весілі у ясных ажурових костюмах, приходять мужчини в модних одягах та складають Gut-morgen (добрий-день), дівтора бігає, крутить ся, мов би на вулиці, одним словом поміст оживає. А сонце щораз більше розширає свої золоті крила та приглядає ся у зеркалі моря. А море думку грає, мов би на бандурі тихесеньку, то смутну, то веселу, як ті наші рускі хори в роковини Незабутнього.

Трубка знов озвалась. Вже час на сніданє. Сідаю до стола, стіл богато накритий, їда смачна, чого схочеш, кушаєш. Лишень чоловікови приходять така гадка на ум, що ліпша у своїй хаті печена бороболя, як на чужині солонина. Познакомляю ся з моім сусідством при столі. По правій стороні якийсь доляревий король зі своєю добродійкою, що лискає брилянтами такими, як горох, по лівій стороні дві учительки висшої америчкої жіночої школи, що повертають із двомісячної подорожи по Німеччині, Австрії та Італії. Незле говорять по німецьки. По звичайній формі представлення починаємо дещо балакати про Австрію, де що про Америку, про шкільні системи, про англійський спосіб виховуваня. Час сходить борзенько, сніданє кінчить ся. Люди порозідались на крислах, таки на правду виділих, одні свої думи думають, другі читають, а треті, відай, вколисані тихесеньким шумом моря і гондолями, сплять.

На палубі познакомляю ся з кількома панями та з одною польською родиною, що із Королівства польського переселяєть ся в Америку.

Усе йде від тепер своєю звичайною ходю: друге сніданє, обід, підвечірок, вечера. Майже що хвилина грає труба та приказує людям держатись приписаного на пароплаві порядку.

Около 2 години по полудні бачимо береги полудневої Англії та гарне місто Dover. Та знова сотки рук простягаєть ся від палуба і зі щирою радістю витають край, землю, та тішать ся, що бачать зелень дерев та гарні вінки кущів. Беріг полудневої Англії виглядає мов би викутий із білявого каменя. Місцями поморщений, місцями знов гладкий, як стіл, а усюда білявий, як крильця тих мев, що над ним гойдають ся. Кілька рибачких великих човен з вітрилами граєть ся по морі.

Проходжуюсь по палубі. Зі східної сторони зриваєть ся вітер, а з вітром хвилюєть ся море, гинуть береги у мраці якийсь дивний, невмитий, брудний. Крісла на палубі привязують шнурками. Пані і панове пооббивані теплыми pleed-ами, мов півсонні, втомлені піддають ся тим поділункам вітру. Дивна річ, серед такого часу приходять на усіх якийсь сумний настрій, та сей настрій непонятно уділяєть ся відай і дітем, бо і вони чогось змовкли, та не гуляють уже так голосно, як перед хвилиною.

На морі се так: небо чудове, погідне, голубе, золоте, море спокійне, гладке, мовчаливе. У кілька хвиль усе змінюєть ся, вітер повіє та стягне за собою товсту імлу, море застогне, заплаче, а ти, брате, тоді знов крий ся у свою каюту, як не хочеш слухати тих скарг і жалів моря та людей. Часами дві, три години лишень так страшно грає море і вітер віє, часами знов триває се ніч і день, кажуть моряки, що стягають вітрила. Але найгірше, коли імла впаде, тоді труба сигналізаційна страшно гучить без перестанку, капітан невідступає свого становища, ціла служба працює, а люди з якимись таємними лицами тихесенько питають ся, та ждуть вечера, щоби свої чорні думи повеселити гарними звуками оркестри.

Я посеред такої мовчанки застановляюсь над тим усім, що бачу. Чоловік, цар природи поборов силу філі, сів на неї, але кожної хвилини жахаєть ся мести моря. Пароплав, хоча великан, трясеть ся перед гнівом моря. Люди, що їдуть, добре се зрозуміле, усі незнакомі, а знакомі тут між собою, бо тут між небом а морем на тій області, до котрої ніхто із могутних сього світа не має права, забувають на свій стан, та їдуть мов братя.

(Дальше буде).

Телеграми

в дня 3. листопада.

Відень. В найблизших днях прибуде до Відня грецький король у відвідини до нашого цесаря, щоби зложити єму желаня з нагоди 60-літнього ювілею володарства.

Відень. При вчерашнім тягненню комунальних лосів головна виграна в квоті 400.000 К упала на с. 91 ч. 69; 20.000 К на с. 379 ч. 71; 10.000 К на 1966 ч. 62.

При тягненню лосів італійських Червоного Хреста гол. виграна 30.000 К упала на лос с. 344 ч. 25, по 10.000 К виграли лоси с. 4031 ч. 45 і с. 8866 ч. 44.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

Готель, реставрація і казарня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 3. с. м.: о. Милайло Бронко, Крехівці; Еміль Ваньо, Заланів; Іван Прибила, Романів; Марія Янушова, Ходорів; Іван Волявський, Островець; Олекса Бодяк, Грбів; о. Михайло Клюк, Зарудці; о. Іван Кобрин, Олешич; др. Олександр Колесса, Відень; Омельян Левицький, Іванівці; Іван Гнатків, Пуятинці; Володимир Решетло, Угнів; Семен Фостяк, Глиняни.

300 корон місячно зовсім чесно можуть заробити особи кожного стану продаживо і биравем замовлень на релігійні предмети зі св. Землі і Єрусаліму. Кождий вістане урядово уповажений і поучений. Кавця на оригінальні окази в куфрах пожадана. Глядає ся рівночасно двох генеральних заступників з осідком Чернівці, Тернопіль або Коломия. На відповідь долучити марку. Зголошена до фірми: Володислав Марчевский, Яворів. (2—5)

При закупні товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

Видає і відповідає за редакцію Семен Горук.

ДЕНТИСТ

Др. К. Леваховский

Львів, пл. Талицька 7. (наг Централь. каварнею).

Витяганє, пльомбованє, вставлюванє зубів без болю.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-руської фабрики Евгєна Білінського в Збаражї.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся поклику:

Свій до свого!

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпечєня будинків, всяких річій домашних і господарських, збіжа і паші против шнід від пожару.

Шноди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростню. Оцінка шнід відбуває ся в присутності 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.835 відшкодовань в сумі вісім і пів міліона корон.

Зиски по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 вносили по 10 пр.

Банк красивий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Щадниця в Перемишлі приймають поліси „Дністра“ при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краківськім Товаристві.

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де еще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1.142.108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1.003.364—
„ резерви премій	„ 613.720—
„ спец. на звороти	„ 50.939—
„ на ріжницю курсів	„ 3.437—
„ резерви спеціальної	„ 35.000—
„ емерит. урядників	„ 218.364—
инші фонди заосмотрєня	„ 40.000—
Разом сума	К 1.964.824—

Селяне! асекуруйте ся від шнід огневих!

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Гяшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станіславова	5:40	—	—	—	—
Коломїя	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любїня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Гяшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станіславова	—	—	—	2:40	—
Коломїя	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любїня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

З друкарні В. А. Шийковського.

